

Temadrøftelse: Skole- og institutionsstørrelse

Oplægget skal skabe et overblik over relevant data set i forhold til skolers og institutioners størrelse.

Det er svært at give et præcist svar på, hvilken effekt størrelse har på tilbuddets kvalitet, idet der ikke kan konstateres entydige sammenhæng. Det kan f.eks. ikke statistisk påvises, at skolestørrelse har indflydelse på faglige resultater. Det gælder internationalt, nationalt og i København.

Oplægget anskuer problemstillingen fra forskellige vinkler, så som størrelse ift. faglighed, brugertilfredshed, medarbejdertilfredshed, trivsel, økonomi eller kapacitet. Der er en række parametre i København der følger størrelsen, men årsag og virkning kendes ikke.

Der er sandsynligvis en række andre faktorer som brugergruppen, ledelse, personalesammensætning, de fysiske rammer, placering i byen mv. som har indflydelse på tilbuddets kvalitet.

Forvaltningens oplæg følges op med en beretning fra den pædagogiske leder Agnete Jones fra Grøndalen om hendes daglige ledelse.

Skolestørrelse

Fakta omkring skolestørrelse

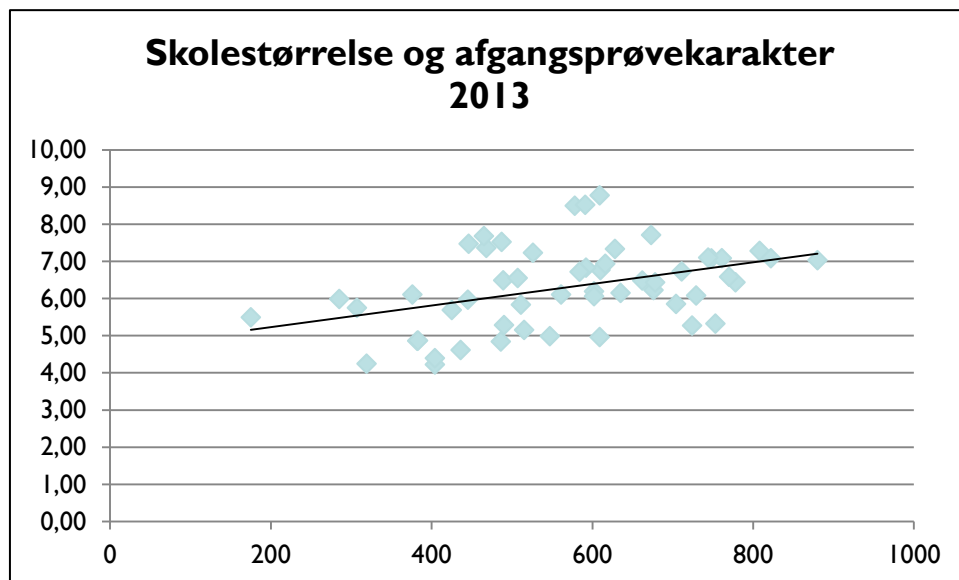

Skolernes fysiske kapacitet 2013*	Antal
2 spor	10
3 spor	28
4 spor	15
5 spor (heraf 1 basisskole)	4
9 spor (overbygningsskole)	1

*) Skoler der udbygges, er angivet med den kapacitet, de udbygges til.

Der er i dag 8 skoler der drives på flere matrikler, således at eleverne fordeler sig på disse

Skolestørrelse og faglige resultater

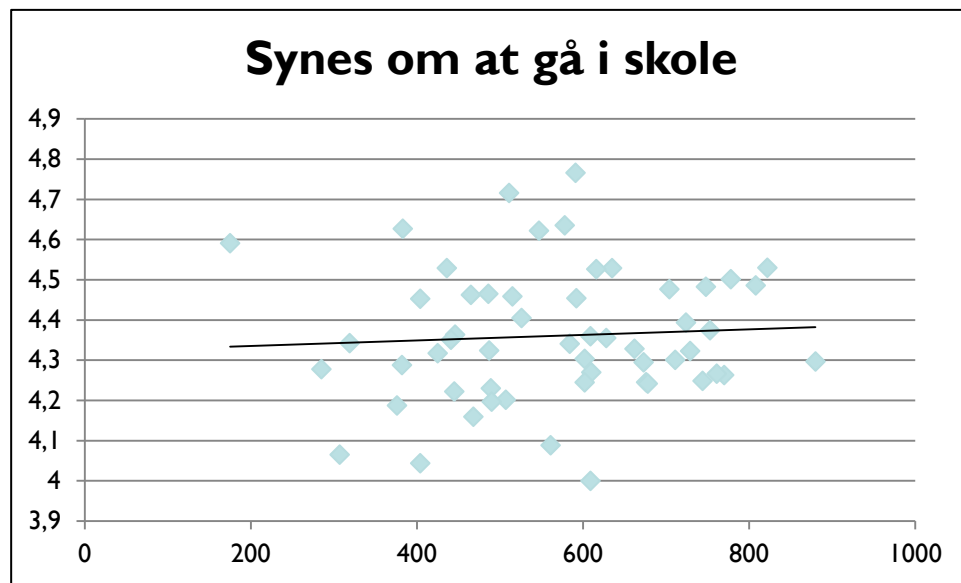

Grafen viser skolernes størrelse 0.-9. klasse (x-aksen) og den gennemsnitlige afgangskarakter i 9. klasse (y-aksen). Linjen viser bedste sammenhæng (en regressionslinje) imellem størrelse og prøveresultater. Det ses at de faglige resultater stiger svagt med størrelsen.

Der er ikke nogen entydig sammenhæng imellem skolestørrelse og afgangskarakterer, men dog en tendens der viser, at karakteren stiger med skolestørrelsen.

Det er imidlertid ikke til at afgøre, om store skoler udløser højere karakterer, eller om høje karakterer tiltrækker flere forældre, således at skolen af den grund bliver større.

Skolestørrelse og elevtilfredshed

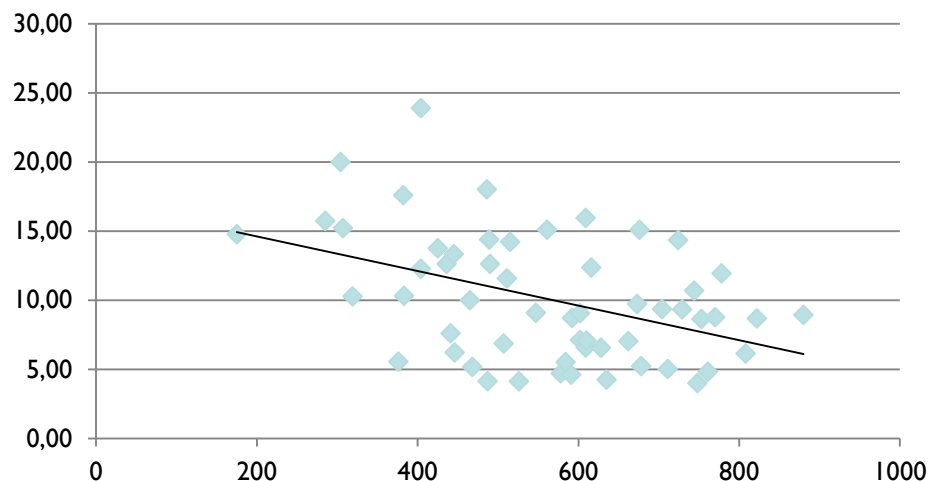
Grafen viser skolernes størrelse (x-aksen) og elevernes udtryk for, i hvor høj grad de synes om at gå i skole. Omfatter 13.100 4.-9. klasseelever. Linjen viser bedste sammenhæng (en regressionslinje).

Der kan ikke konstateres en sammenhæng mellem skolestørrelse og elevernes tilfredshed med at gå i skole

Skolestørrelse og mobbeprocent

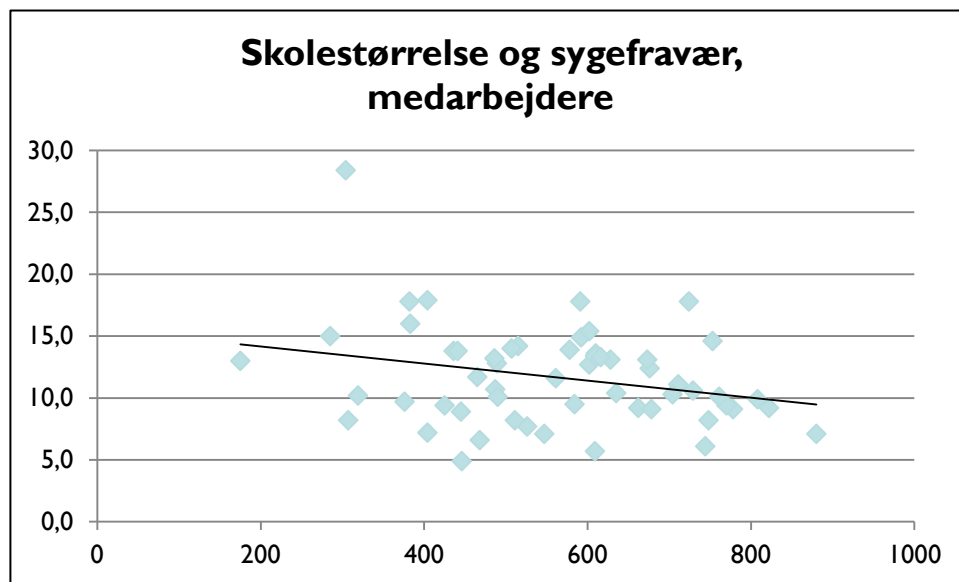
Skolestørrelse og mobbeprocent

Grafen viser skolernes størrelse (x-aksen) og andelen af elever på 4.-9. klassetrin, der inden for de sidste to måneder har oplevet at blive mobbet (y-aksen). Linjen viser bedste sammenhæng (en regressionslinie) imellem størrelse og mobbeprocent. Det ses at mobbeprocenten falder med skolestørrelsen.

Der er en sammenhæng imellem skolestørrelse og mobbeprocent. Man ved samtidig, at tosprogede elever oplever mere mobning end etsprogede, og da skoler med mange tosprogede elever ofte er små (større elevafgang), kan dette være en del af grunden.

Skolestørrelse og sygefravær

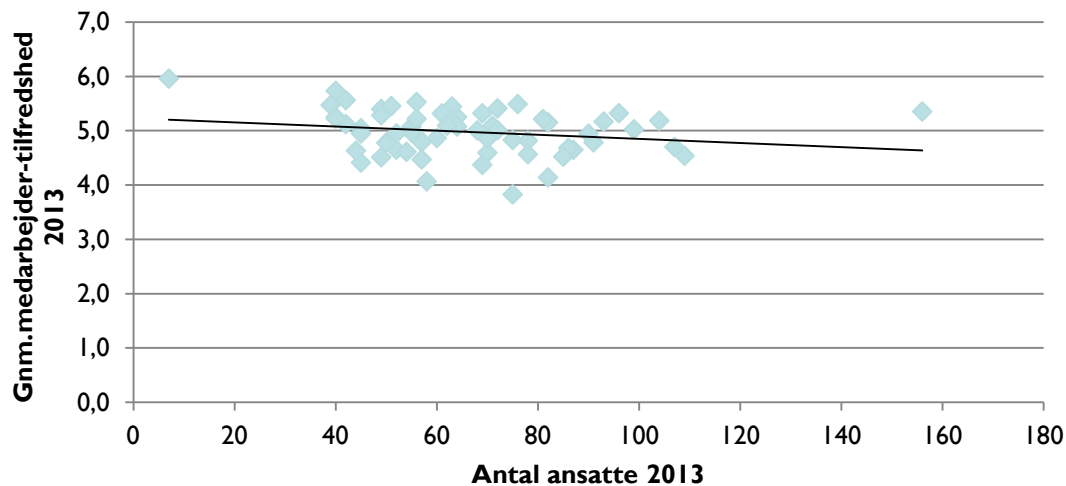

Grafen viser skolernes størrelse (x-aksen) og medarbejdernes sygefravær, kort- plus langtidsfravær i antal dage (y-aksen). Linjen viser bedste sammenhæng (en regressionslinie) imellem størrelse og sygefravær. Det ses at der er en svag tendens til, at sygefraværet falder med størrelsen.

Der er en svag sammenhæng imellem skolestørrelse og medarbejdernes sygefravær. Det gælder også, hvis man ser bort fra den atypiske skole med et sygefravær på over 28 dage.

Det kan ikke antages, at skolestørrelse er den afgørende parameter ift. sygefraværet.

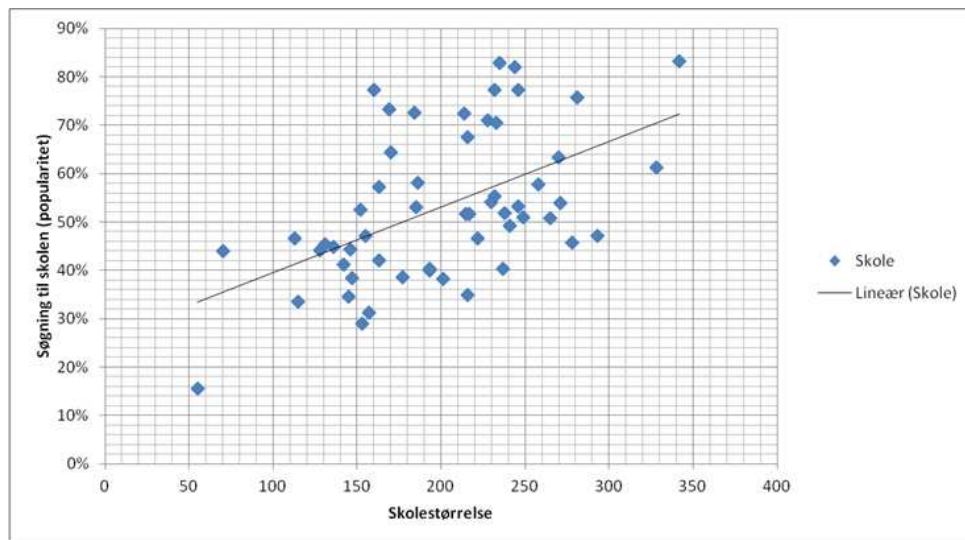
Skolestørrelse og medarbejdertilfredshed

Grafen viser skolernes størrelse (x-aksen) og medarbejdernes overordnede tilfredshed (y-aksen). Linjen viser bedste sammenhæng (en regressionslinje) imellem størrelse og tilfredshed.

Der er ingen betydelig sammenhæng mellem antal ansatte og skolernes gennemsnitlige medarbejderarbejdertilfredshed fra trivselsundersøgelsen i 2013.

Skolestørrelse og popularitet

Grafen viser skolernes størrelse (x-aksen) og søgning til skolerne (y-aksen) i indskolingen (0. - 2. klassetrin). Linjen viser bedste sammenhæng (en regressionslinje) imellem størrelse og popularitet. Det ses at der er en tendens til, at populariteten vokser med størrelsen.

- Der er ikke nogen entydig sammenhæng imellem skolestørrelse og popularitet hos forældrene, men dog en tendens der viser, at større skoler er mere populære end mindre skoler.
- Der er en række andre faktorer som har betydning for skolens popularitet i lokalområdet som f.eks. skolens elevsammensætning, profil, pr. kampagner mv.
- Forvaltningen arbejder med tilpasning af skolernes grunddistrikter, således at der sikres et tilstrækkeligt elevgrundlag ift. skolens kapacitet og efterspørgslen blandt forældre.

Erfaringer viser, at større skoler alt andet lige har bedre rammebetingelser for en god faglig udvikling:

1. Flere lærerkompetencer på store skoler. Dermed større chance for, at læreren underviser i eget linjefag, bedre mulighed for fagteam og fælles inspiration også i de mindre fag.
2. Bedre mulighed på store skoler for holddannelse, linjeopdeling, tilbudsfag og valgfag som tilgodeser forskellige elevforudsætninger.
3. Større robusthed ved lærerfravær på større skoler, da den manglende kompetence med større sandsynlighed kan dækkes af andre.
4. Bedre mulighed for gennem classesammenlægninger at optimere klassestørrelsen – og dermed flere faglige lektioner til eleverne ved store skoler. Pga. punkt 2. mindskes de negative effekter af sådanne sammenlægninger.
5. Der burde være bedre muligheder for at tiltrække skoleledere med høje faglige ambitioner

- Børn oplever mindre enheder som mere trygge og overskuelige, og forældre har overvejende den samme præference.

Imidlertid kan afdelingsopdeling på store skoler give ligeså trygge og overskuelige rammer som små skoler. Det kræver, at der arbejdes med skolens fysiske rammer og organisering, og at der kommunikeres hensigtsmæssigt om disse forhold.

- Afdelingsopdelte skoler kan udvikle forskellige kulturer på forskellige afdelinger. I så fald kan afdelingsskift for et barn ligefrem sammenlignes med skoleskift. En afdelingsopdelt skole giver derfor udfordringer for skolelederen, men gennem fx aldersintegrerede hold og undladelse af total læreropdeling mellem afdelingerne kan den negative effekt mindskes.

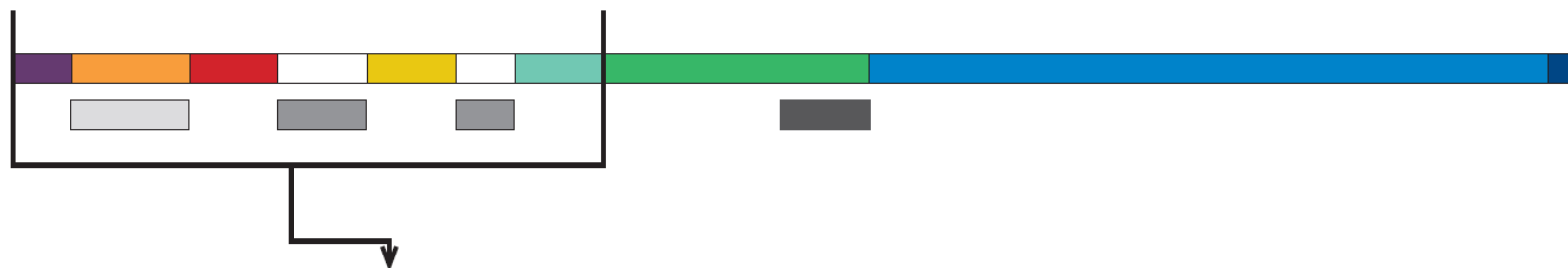
Afdelingsskiftet/kulturskiftet kan imidlertid også opleves som en positiv udfordring, sådan som skiftet fra børnehave til skole opleves for langt de fleste børn.

- En afledt effekt af meget store skoler kan være, at skoledistriktet bliver stort. Skolevejen skal være af en overskuelig længde og den skal være trafiksikker.

Brugerindvolvering: Tidslinje for byggeprojekt

Samlet proces for et anlægsprojekt

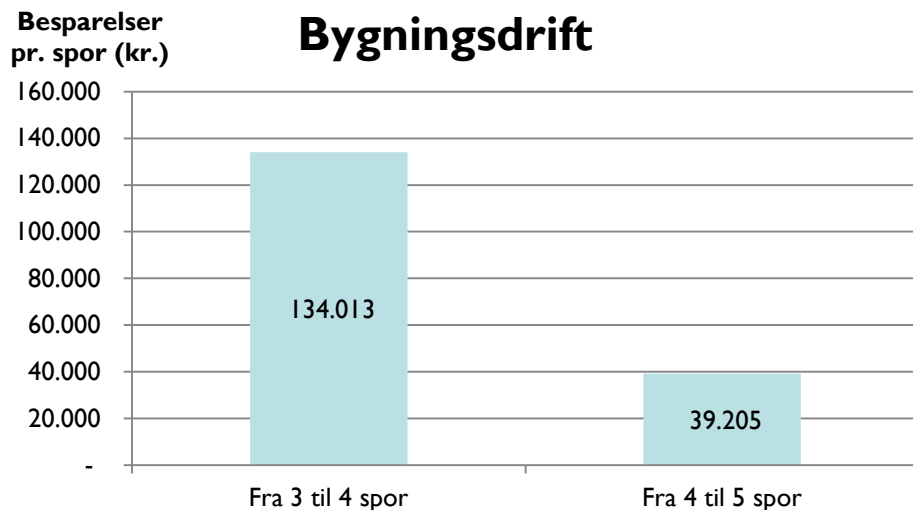
I disse faser involveres brugerne – dog ikke mht. udbudsprocesser, som forestås af KEjd

- Idéoplæg
- Intro/brugerafklaring
- Program
- Dispositionsforslag
- Projektforslag
- Projektering
- Byggeri
- Montering
- Udbud rådgiver
- Evt. udbud/konkurrence
- Udbud entreprise

- Anlægsudgiften til en ny skole med 3 spor er på ca. 400 mio. kr. ekskl. byggeret og evt. idrætshal. Det bygger på erfaringerne med skolerne i Ørestad City og i Sydhavnen samt den kommende skole i Ørestad Syd.
- Københavns Kommune har ikke erfaringstal for, hvad en nybygget skole med 4 eller 5 spor koster.
- Det må dog forventes, at det 4. spor er relativt billigere, da m² antallet ikke øges forholdsmæssigt ved at gå fra 3 til 4.
- Der er yderligere en besparelse pr. spor ved at gå fra 4 til 5 spor og igen fra 5 til 6 spor.
- Der skal f.eks. anvendes færre m² pr. elev til faglokaler: ved overgang fra 3 til 4 spor skal der oprettes ekstra lokaler til fysik/kemi og natur/teknik, ved det 5. spor en ekstra gymnastiksal og billedkunstlokale. I øvrigt er der de samme faciliteter som ved en 3 sporet skole
- Det konkrete areal en skole etableres på er med til at sætte rammer for, hvor stor en skole bliver
- Kommunens samlede udbygningsbehov er markant. Den nødvendige kapacitet skal etableres på de tilgængelige arealer og til den økonomi der er til rådighed

Skolestørrelse - Bygningsdrift

Beregningerne viser den årlige besparelse på udgifterne til: el, varme, rengøring, vedligeholdelse (Kejd), forsikring og administration (Kejd).

Herudover får hver skole en grundbevilling på 2.202.830 kr. samt en elevtalsafhængig bevilling

- Markant besparelse på udgifterne til bygningsdrift pr. spor ved at gå fra 3 til 4 spor pga. relativt stort fald i m² pr. elev.
- Skyldes bl.a. m² forbruget til administrationslokaler og teknikrum ikke stiger proportionalt med skolens størrelse.
- Effekten mindskes når størrelsen øges.
- Beregningen gælder kun nybyggede skoler. Der findes ikke tilsvarende beregninger for eksisterende skoler.
- Der findes ikke beregninger for 5-6 spor, men det forventes, at stordriftsfordelene aftager som fra 4-5 spor.

Institutionsstørrelse

Fakta omkring institutionsstørrelse

Institutionsstørrelse ift. antal af børn

Antal børn / unge	Antal institutioner / enheder	Andel
Under 50	120	21 %
50-119	284	50 %
120-199	93	16 %
200-299	45	8 %
300 og over	29	5 %

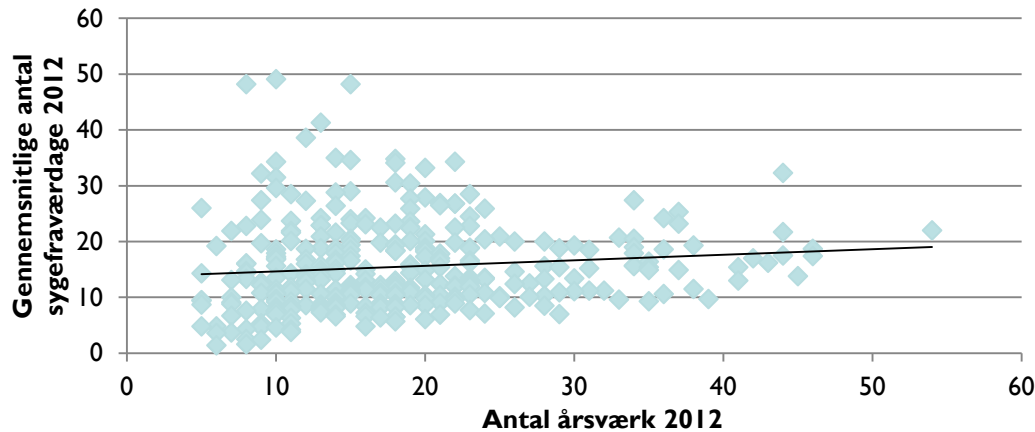
Institutionsstørrelse ift. børnepoint

Antal børnepoint	Antal institutioner / enheder	Andel
Under 50	101	18 %
50-99	190	33 %
100-149	148	26 %
150-199	73	13 %
200-299	36	6 %
300 og over	23	4 %

Et vuggestuebarn udløser 2 børnepoint
Et børnehavebarn udløser 1 børnepoint
Et fritidshjemsbarn udløser 0,75 børnepoint
Et fritidsklub- og juniorklub barn udløser 0,60 børnepoint
Et ungdomsklubsbarn udløser 0,35 point
Et basispladsbarn udløser 4 børnepoint.

- Tabellerne viser institutionsstørrelse ift. henholdsvis antal hoveder og børnepoint. Børnepoint tager højde for forskellen i opgaven og bl.a. antal medarbejder ved de forskellige børnegrupper.
- Omkring 1/5 del af institutioner er mindre, svarende til ca. 2 grupper vuggestue eller børnehave
- Omkring 10 % af institutioner har en størrelse svarende til 8 / 9 grupper eller mere på 0-5 års området

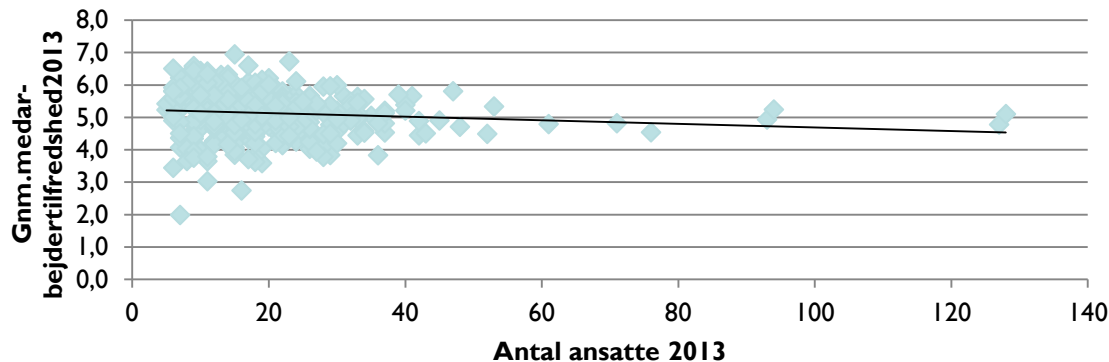
Daginstitutionsstørrelse - Sygefravær

Grafen viser institutionernes størrelse (x-aksen) og medarbejdernes gennemsnitlige sygefravær (y-aksen). Linjen viser bedste sammenhæng (en regressionslinie) imellem størrelse og sygefravær.

Der er der ingen betydelig sammenhæng mellem antal årsværk ansat på institutionen og institutionens gennemsnitlige sygefravær for 2012.

Daginstitutionsstørrelse - Medarbejdertilfredshed

Grafen viser institutionernes størrelse (x-aksen) og medarbejdernes overordnede tilfredshed (y-aksen). Linjen viser bedste sammenhæng (en regressionslinie) imellem størrelse og tilfredshed.

Der er ingen betydelig sammenhæng mellem antal årsværk ansat på institutionen og institutionens gennemsnitlige medarbejderarbejdertilfredshed fra trivselsundersøgelsen i 2013.

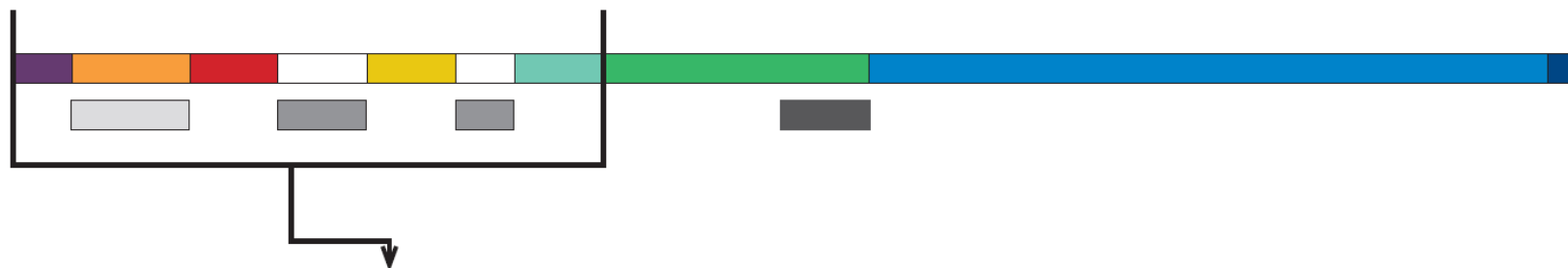
- BUU 2007: Minimum 5 grupper tilstræbes for at skabe pædagogisk samt drifts- og anlægsøkonomisk bæredygtighed.
- Ved institutioner over 5 grupper tilstræbes ”Det store i det små”, dvs. et nærhedsprincip. I en stor institution er det vigtigt, at fastholde det store i det små, dvs.: Det små er mit sted, Det større er vores sted, f.eks. 5 grupper, og det store er den helhed, som vi alle er en del af.
- På institutionsområdet foreligger der pt. ikke dokumentation for populariteten blandt forældrene da den seneste brugertilfredshedsundersøgelse er mere end 10 år gammel.

- Grupperummet er børnegruppens faste og vigtigste base, uanset hvor stor institutionen er
- Ankomstforholdene skal signalere imødekommenhed og overskuelighed, uanset hvor stor institutionen er.
- Garderobeområdet er voldsomt belastet på bestemte tidspunkter af dagen. På en stor institution skal der etableres mere end et garderobeområde.
- Ved store institutioner skal mindre arealer kunne lukkes af for resten af legepladsen
- Behov for opsyn er størst ved de mindste børn. Der skal indrettes et indhegnet område tæt på huset, så vuggestuebørn kan være under opsyn under trygge forhold, uanset hvor stor institutionen er.
- Der etableres samlingsområder tæt på huset, uanset hvor stor institutionen er. Som oftest et mindre afgrænset udeareal til hver børnegruppe med direkte adgang fra grupperummene.

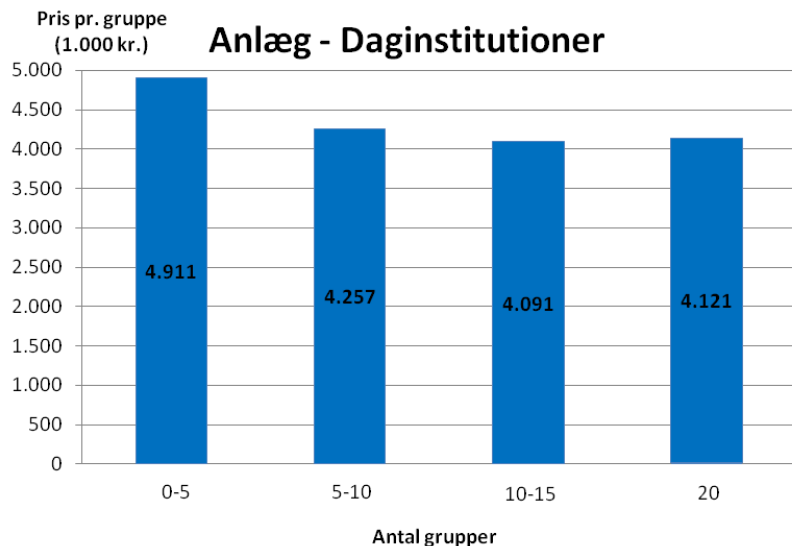
Samlet proces for et anlægsprojekt

I disse faser involveres brugerne – dog ikke mht. udbudsprocesser, som forestås af KEjd

- Idéoplæg
- Intro/brugerafklaring
- Program
- Dispositionsforslag
- Projektforslag
- Projektering
- Byggeri
- Montering
- Udbud rådgiver
- Evt. udbud/konkurrence
- Udbud entreprise

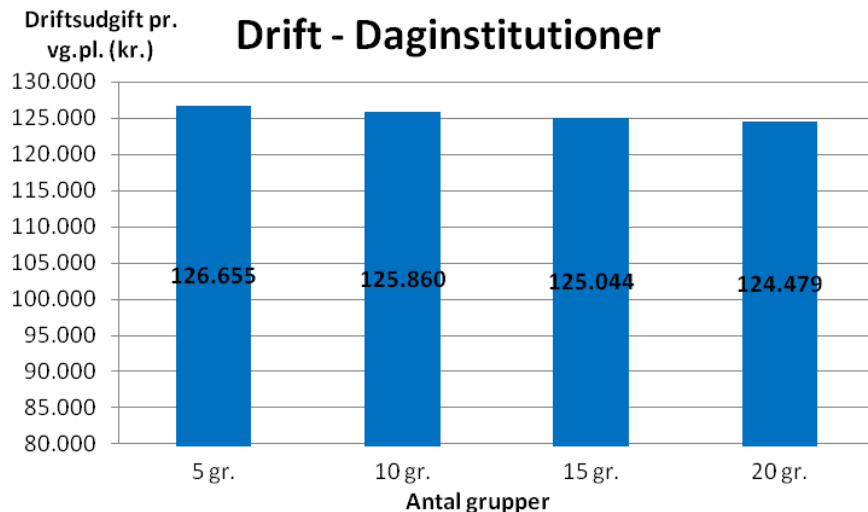
Daginstitutionstørrelse - Anlæg

Tallene er udarbejdet på baggrund af færdiggjorte daginstitutioner fra budget 2011 og projekter fra budget 2012 og er ekskl. ekstraordinær forurening og grundkøb. Tallet for 20 grupper omfatter kun Nyborggade

- Anlægsprisen pr. gruppe falder når antal grupper i institutionen øges
- Tegn på at effekten flader ud og forsvinder når antal grupper når 20
- Skyldes bl.a. at meget store institutioner pga. den interne logistik ikke kan nøjes med et personalerum mv.
- Det konkrete areal en institution etableres på er med til at sætte rammer for, hvor stor en institution bliver
- Kommunens samlede udbygningsbehov er markant. Den nødvendige kapacitet skal etableres på de tilgængelige arealer og til den økonomi der er til rådighed

Daginstitutionsstørrelse - Drift

Beregningerne viser de årlige driftsudgifter pr. vuggestueplads, ekskl. husleje, i daginstitutioner med henholdsvis 5, 10, 15 og 20 grupper.

- Driftsudgiften pr. plads falder jo større institutionen er.
- Skyldes bl.a. at grundbeløbet er ens og at m² pr. barn er lidt mindre i store institutioner pga. bedre udnyttelse af fællesfunktioner.
- Effekten udvandes dog af at store institutioner kan udløse kompensationstimer, da de er på flere etager

- Agnete Jones fra Grøndalen i Vanløse fortæller om sin institution og håndtering af ledelsesopgaven